

Rimspel

Rimspelen är ett av många material som utvecklats med Bornholms-modellens teori och struktur som bakgrund. Spelen är tänkta att kunna förstärka den dagliga gemensamma språklekstunden. De passar såväl till de yngre barnen i förskolan, som till de äldre i förskoleklass. Tillsammans med dagliga rimsagor och ramsor kan rimspelen utgöra en del av den språk-stimulerande miljön.

Spelen är avsedda att stimulera den fonologiska medvetenheten (medvetenhet om språkljud) på ett lekfullt sätt. Spelen aktiverar alla deltagarna och det kan vara en fördel om en vuxen är med och leder spelen. En sådan stund kan också fungera som ett bra tillfälle för pedagogen att observera barnens språkliga utveckling samt förmåga till socialt samspel.

Med spelens bilder kan även barnens ordförråd förstärkas. Det omfattande bildmaterialet kan med fördel även användas av barn med annat modersmål än svenska. Förutom att öva rimförmågan kan uppmärksamheten riktas mot enskilda språkljud och strukturen i det svenska språket. Bilderna lämpar sig väl för att utveckla barnens ordförståelse, meningskonstruktion och berättande.

Det är viktigt att rimspelen finns lätt tillgängliga för barnen och att möjligheter finns att upprepa dem. Just upprepningen och systematiken i Bornholmsmodellen är betydelsefulla faktorer, som har visat sig utveckla barnens fonologiska medvetenhet.

Förutom att skapa en språkstimulerande miljö kan pedagogernas kunskap och medvetna hållning bidra till att fånga varje tillfälle i vardagen för språkstimulerande aktiviteter. Detta ger goda möjligheter till att utveckla språket optimalt utifrån varje enskilt barns individuella förutsättningar.

Uppmärksammar språkets form

Under barnets tidiga språkutveckling inriktas uppmärksamheten hos barnet uteslutande på att själv förstå och bli förstått av andra i den närmaste omgivningen. Språkets innehållsliga sida står följaktligen i centrum.

Många barn gör själva tidigt språkliga iakttagelser. Redan i tre- till fyraårsåldern tycker många barn att det är roligt att leka med rim och ramsor och att lyssna på rimsagor. De börjar också själva att hitta på rimord och lär sig med lätthet ramsor av olika slag. Detta visar ett närmande till språkets formsida, och en början till att utveckla fonologisk medvetenhet. Rimförmåga räknas som en del av det mer omfattande begreppet fonologisk medvetenhet. Successivt fördjupas denna medvetenhet genom Bornholmsmodellens språklekar, som utmärks av att barnen närmar sig språkets mer abstrakta sida på ett systematiskt sätt, med struktur och ökad svårighetsgrad.

När barnen upptäcker och fascineras av nonsensrim visar de mycket tydligt att de kan växla perspektiv från innehåll till form. Ett exempel på ett sådant perspektivskifte är när ett barn utökar en mening med olika nonsensrim: - *Jag vill ha godis, modis, lodis, fodis.* Eller - *Kan jag få min mössa pössa?* Att konstruera nonsensrim på detta sätt kan kännas främmande för vissa barn som uteslutande inriktar sin uppmärksamhet mot ordens innehåll och betydelse. Ett stort antal ramsor bidrar emellertid till att barnen ökar sin uppmärksamhet mot språkets form. Många av våra nonsensramsor är typiska exempel på detta. Barnen dras med i rimmen och rytmen. Språkrytmen i ramsorna skapar en känsla i hela kroppen och upplevelsen förstärks genom att rytmen ofta klappas till ramsorna.

*Apala, misala
misinka miso
sededej, sebedo
extra lara
Kajsa, Sara
häck, väck
välling säck
ut med dej!*

Förstärker språklekarna

Målet med Bornholmsmodellen är att barnen så småningom ska kunna klara av att uppmärksamma språkets minsta byggstenar, fonemen och förstå sambandet mellan ljud och bokstav. För att så småningom nå upp till denna mer avancerade nivå av fonologisk medvetenhet leks språklekarna enligt Bornholmsmodellen under åtta månader dvs. ett helt läsår.

Bornholmsmodellen omfattar sex olika språklekgrupper, varav en av grupperna inriktas speciellt mot *Rim och ramsor*. Lekar med rim, roliga ramsor och olika rimsagor finns med under hela läsåret i större eller mindre omfattning.

Spelen kan på olika sätt utveckla barnens *pragmatiska medvetenhet* dvs. en förmåga att använda språket för att kunna kommunicera med andra. Exempelvis kan ett av barnen som tidigare spelat ett av spelen få beskriva hur det går till för en kamrat som inte kan reglerna för spelet. Det betyder att barnet måste kunna anpassa sin språkliga nivå när han/hon beskriver hur spelet går till.

Lek vidare – rimspel till Bornholmsmodellen omfattar nedanstående tre uppsättningar rimspel.

Memory Blå

Musdomino

Rävdomino

Memory grön

Skicka vidare

En ska bort